EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 6.12.2023
COM(2023) 950 final

2023/0461 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Partnerskem svetu, ustanovljenem s Sporazumom o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani, glede prehodnih pravil za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa v Partnerskem svetu, ustanovljenem s Sporazumom o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani. Sklep se nanaša na predvideno sprejetje sklepa o spremembi prehodnih pravil za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila iz Priloge 5 k sporazumu o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, da bi se uporaba pravil za določen izdelek iz ODDELKA 1 Priloge 5 podaljšala do 31. decembra 2026, pravila za določen izdelek iz ODDELKA 2 pa bi se prenehala uporabljati. Poleg tega se spremeni področje uporabe člena 68, da bi se določilo, da gre za enkratno podaljšanje pravil za določen izdelek in enkratno spremembo vsebine teh pravil za izdelke, zajete v Prilogi 5.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom

Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom) med drugim določa pravila, ki urejajo trgovino med Unijo in Združenim kraljestvom. Navedena pravila vključujejo pravila o poreklu, ki določajo, kdaj se izdelek lahko šteje za izdelek s poreklom iz Unije ali Združenega kraljestva. Preferencialni režim, vzpostavljen s sporazumom o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, se lahko uporablja samo za izdelke s poreklom iz pogodbenice sporazuma.

Sporazum je začel veljati 1. maja 2021.

2.2. Partnerski svet

Partnerski svet, ustanovljen s sporazumom o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, nadzira doseganje ciljev sporazuma ter nadzira in olajšuje njegovo izvajanje in uporabo. Sestavljajo ga predstavniki Unije in Združenega kraljestva, sklepe pa sprejema z medsebojnim soglasjem.

Člen 68 sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom pooblašča Partnerski svet za spremembo določb v zvezi s pravili o poreklu.

2.3. Predvideni akt Partnerskega sveta

Partnerski svet po pisnem postopku sprejme sklep o pravilih o poreklu za električne akumulatorje in elektrificirana vozila (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

Predvideni akt spreminja člen 68 sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom ter Prilogo 5 k sporazumu, da bi se zagotovilo:

- da se uporaba prehodnih pravil o poreklu za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila, ki je trenutno določena za obdobje do 31. decembra 2023, podaljša do 31. decembra 2026 ter da Partnerski svet ne more več spremeniti pravil o poreklu za električne akumulatorje in elektrificirana vozila iz prilog 3 in 5 k sporazumu o trgovini in sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom.

•

Predvideni akt bo postal zavezujoč za pogodbenici v skladu s členom 10 sporazuma, ki določa, da so sklepi, ki jih sprejme Partnerski svet, „zavezujoči za pogodbenici in vse organe, ustanovljene na podlagi tega sporazuma in katerih koli dopolnilnih sporazumov“.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Priloga 5 k sporazumu o trgovini in sodelovanju določa postopen začetek veljavnosti pravil o poreklu za električne akumulatorje in elektrificirana vozila.

Svetovne varnostne, gospodarske in trgovinske razmere, vključno z rusko agresijo proti Ukrajini, pandemijo COVID-19 in konkurenco zaradi mednarodnih shem subvencijske podpore, ter njihove posledice (naraščajoči stroški energije, visoka inflacija) so privedle do odložitve nekaterih naložb v evropski ekosistem baterij. To je povzročilo premajhno ponudbo električnih baterij, potrebnih za električna vozila, ki se proizvedejo v EU.

Zato je industrija EU izrazila zaskrbljenost, da izvoz avtomobilov iz EU v Združeno kraljestvo ne bo skladen z novimi pravili o poreklu, ki naj bi se začela uporabljati 1. januarja 2024, kar bo privedlo do uvedbe tarif za ta izvoz in posledične izgube konkurenčnosti na trgu Združenega kraljestva.

Cilj predvidenega akta je industriji zagotoviti premostitveni mehanizem, ki bo omogočil nadaljnjo uporabo sedanjih, manj strogih pravil o poreklu za električne akumulatorje in elektrificirana vozila do 31. decembra 2026.

Vendar je končni cilj teh pravil o poreklu spodbuditi naložbe v zmogljivosti za proizvodnjo baterij v EU in Združenem kraljestvu. Zato se bodo od 1. januarja 2027 uporabljala pravila o poreklu za določen izdelek iz Priloge 3 k sporazumu o trgovini in sodelovanju, kot je bilo prvotno predvideno.

Poleg tega se nova pravila ne bi smela več dodatno odlagati. Zato predvideni akt odpravlja možnost podaljšanja začasnih pravil o poreklu za določen izdelek po istem postopku. Predvideni akt odpravlja tudi možnost spremembe vsebine pravil za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[1].

[1] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Partnerski svet je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer Sporazumom o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani.

Akt, ki naj bi ga Partnerski svet sprejel, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo zavezujoč za pogodbenici v skladu s členom 10 Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti člen 207 PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker bo akt Partnerskega sveta spremenil člen 68 sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom ter Prilogo 5 (Prehodna pravila za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila) k sporazumu, je primerno, da se po sprejetju objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

2023/0461 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Partnerskem svetu, ustanovljenem s Sporazumom o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani, glede prehodnih pravil za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207 v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: sporazum o trgovini in sodelovanju) je Unija sklenila s Sklepom Sveta (EU) 2021/689 z dne 29. aprila 2021, veljati pa je začel 1. maja 2021.

(2) Poglavje 2 naslova I dela 2 sporazuma in priloge 2 do 9 k sporazumu vsebujejo določbe o opredelitvi izdelkov s poreklom in načinih upravnega sodelovanja.

(3) V skladu s členoma 7 in 68 sporazuma lahko Partnerski svet spremeni poglavje 2 „Pravila o poreklu“ naslova I „Blagovna menjava“ dela 2 „Trgovina, promet, ribištvo in drugi dogovori“ ter njegove priloge.

(4) Primerno je določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v Partnerskem svetu, saj bo sklep za Unijo zavezujoč.

(5) Priloga 5 k sporazumu o trgovini in sodelovanju določa postopen začetek veljavnosti pravil o poreklu za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila.

(6) Svetovne varnostne, gospodarske in trgovinske razmere, vključno z rusko agresijo proti Ukrajini, pandemijo COVID-19 in konkurenco zaradi mednarodnih shem subvencijske podpore, so privedle do zaustavitve ali odložitve nekaterih naložb v evropski ekosistem baterij ter počasnejšega izvajanja pomembnih naložbenih načrtov, ki so bili kljub splošnim razmeram ohranjeni. Razvoj ekosistema baterij v EU so dodatno ovirale neposredne posledice teh zunanjih dogodkov, kot so naraščajoči stroški energije in visoke stopnje inflacije.

(7) Zaradi počasnejšega razvoja ekosistema baterij od pričakovanega je industrija EU izrazila zaskrbljenost, da izvoz avtomobilov iz EU v Združeno kraljestvo ne bo skladen z novimi pravili o poreklu za določen izdelek, kar bo privedlo do uvedbe tarif za ta izvoz in negativno vplivalo na njegovo konkurenčnost na trgu Združenega kraljestva.

(8) Zato je primerno industriji zagotoviti premostitveni mehanizem. Ta mehanizem bi moral industriji baterij omogočiti, da se dodatno razširi in podpira močno proizvodno bazo električnih vozil v Evropi, ki lahko konkurirajo na mednarodni ravni. To bo zagotovilo, da bo lahko izvoz avtomobilov iz EU v Združeno kraljestvo skladen s pravili o poreklu iz sporazuma o trgovini in sodelovanju.

(9) Ta premostitveni mehanizem bo omogočil nadaljnjo uporabo sedanjih pravil o poreklu za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila do 31. decembra 2026. Od 1. januarja 2027 se bodo uporabljala pravila o poreklu za določen izdelek iz Priloge 3 k sporazumu o trgovini in sodelovanju.

(10) Cilj pravil o poreklu za električne akumulatorje in elektrificirana vozila iz sporazuma o trgovini in sodelovanju je spodbuditi naložbe v zmogljivosti za proizvodnjo baterij v EU in Združenem kraljestvu. O morebitnem nadaljnjem odlaganju novih pravil se ne razmišlja. Zato bi bilo treba odpraviti možnost nadaljnjih sprememb pravil o poreklu za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila.

(11) EU je zavezana razvoju in krepitvi dobavnih verig EU ter ekosistema baterij in električnih vozil. Zato bi bilo treba enkratno podaljšanje trenutno veljavnih pravil o poreklu dopolniti s strateško podporo sektorju baterij in dejavnejšim sodelovanjem z industrijo. Zlasti je pomembno, da evropska avtomobilska industrija poveča svoje naložbe v celotni vrednostni verigi baterij, sklepa sporazume o odjemu, da bi zadostila vsaj 70 % povpraševanja po baterijah prek domačih virov, ter prispeva h krepitvi trajnostnosti, sledljivosti in krožnosti baterij v skladu z obstoječim pravnim redom, zlasti Uredbo (EU) 2023/1542 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2023 o baterijah in odpadnih baterijah[2].

(12) Da bi Komisija dodatno spodbudila hitrejšo in stroškovno učinkovitejšo podporo proizvodnji najbolj trajnostnih baterij v državah članicah, bo vzpostavila namenski instrument v okviru sklada za inovacije[3]. Ta instrument, ki se bo začel izvajati leta 2024, bo zagotovil finančna sredstva v višini do treh milijard EUR za naslednja tri leta, ki bodo dodeljena evropskim proizvajalcem najbolj trajnostnih baterij, po možnosti kot fiksna premija za zmogljivosti za proizvodnjo baterij, kar bo ustvarilo pomembne učinke prelivanja na celotno evropsko vrednostno verigo baterij, zlasti njen nabavni segment. Mehanizem bi moral podpirati naložbe v osnovna in obratna sredstva v skladu s Pogodbama ter biti kumulativen z drugimi oblikami podpore, ki jo prejmejo upravičeni subjekti. Proračun razpisov, merila za upravičenost in drugi pogoji za ta instrument bodo določeni leta 2024.

(13) Komisija bo ta instrument tudi razširila, da bi državam članicam omogočila, da uporabijo sredstva iz svojih nacionalnih proračunov za dodelitev podpore projektom, pomembnim za razvoj zmogljivosti za trajnostno proizvodnjo baterij v EU, na njihovem ozemlju, pri čemer se bo za opredelitev najbolj konkurenčnih projektov zanašala na mehanizem dražbe na ravni EU. To bo preprečilo razdrobljenost trga baterij v EU in zagotovilo prihranke pri upravnih stroških razvoja različnih programov podpore v državah članicah.

(14) Komisija bo pozorno spremljala zgoraj opisano sodelovanje evropske avtomobilske industrije pri razvoju evropskega ekosistema baterij. Zlasti bo sodelovala v polletnih dialogih z avtomobilsko industrijo in industrijo baterij, da bi stalno ocenjevala

---

[2] UL L 191, 28.7.2023.

[3] Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 275, 25.10.2003).

napredek pri doseganju krovnega cilja, da se vsaj 70 % povpraševanja po baterijah zadosti prek domačih virov, ter pripravljenost industrije na spoštovanje stalnih pravil o poreklu iz sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki se bodo uporabljala od leta 2027. Na podlagi te ocene bo po potrebi proučila dodatne ukrepe za večjo skladnost.

(15) Ta sklep sicer odpravlja en korak pri postopnem uvajanju strožjih pravil o poreklu iz sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom in posledično podaljšuje sedanja pravila o poreklu do konca leta 2026, vendar EU ostaja zavezana pravilom, ki bodo začela veljati leta 2027. Zato ta sklep izključuje možnost nadaljnjih sprememb pravil o poreklu za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila s sklepom Partnerskega sveta. Komisija bo stalno ocenjevala razmere na svetovnih in evropskih trgih baterij –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Partnerskem svetu, je v Prilogi.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik